

ISRAEL

ȘTIRI DIN

Nr. 1 - Ianuarie 2007

Câte profeții tre-
buie să se mai
împlinească pâ-
nă ce contempo-
rarii noștri vor
începe să pricea-
pă care este ade-
vărul?

Vremea eliberării poporului Israel

Pagina 5

בית שלום
BETH-ŞALOM

■ O VEDERE PANORAMICO-MESIANICĂ DIN IERUSALIM

Noul Testament evreiesc – un efort al evreilor mesianici din Israel (partea 1 din 3)

«... sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu» (Efes. 6,17).

DR. GERȘON NEREL – PARTEA A 6-A

În decembrie 2003, la inițiativa Societății publice «Streams in the Negev» («Râurile din Neghev», n.trad.) din Beerșeva, Israel, s-a publicat o ediție revizuită a Noului Testament evreiesc în traducerea ebraistului Franz Delitzsch (1813-1890). Din motive practice, în acest articol vom numi această ediție evreiască a Noului Testament «versiunea Neghev».

Prima ediție a Noului Testament evreiesc în traducerea lui Franz Delitzsch a fost tipărită în anul 1877 la Leipzig, în Germania. Delitzsch însuși și-a revizuit lucrarea până la cea de-a zecea ediție care a apărut la Berlin în anul 1889. Țintuit la pat de boală, chiar înainte de a muri, Delitzsch a aprobat o altă ediție, care fusese pregătită de studentul, colegul și prietenul lui, Gustav Dalman (1855-1941) și pe care acesta a publicat-o în anul 1892 la Leipzig. Cea de-a douăsprezecea publicare revizuită de Dalman a apărut la Berlin în anul 1901, textul Delitzsch-Dalman servind ca bază pentru prima Concordanță evreiască a Noului Testament – un proiect început în anul 1966 de eruditul israelian Yehiel Goldin și continuat după moartea sa de Paul Re'emi, cel care i-a dat de altfel și forma finală în anul 1974.

Alte două ediții ale traducerii lui Franz Delitzsch, respectiv a 13-a și a 14-a, se bazează pe a 12-a publicare a lui Gustav Dalman. A 14-a ediție a fost reeditată în anul 1962 la Tel Aviv. De fapt, această traducere este astăzi singura «cheie» pentru găsirea anumitor cuvinte în concordanța lui Paul Re'emi, lucrare pe care am adus-o în discuție mai sus. Cea de-a 15-a ediție a traducerii Delitzsch a fost publicată în anul 2000 de către editura Keren Ahvah Meșihit, sub conducerea lui Victor Smadja. Corecturile de limbă relativ

puține au fost făcute de Mordechai Chen din Haifa. Conform declarațiilor editurii, acest text se bazează pe cea de-a 10-a ediție din anul 1889 și conține, pe lângă alte completări, un glosar evreiesc al cuvintelor greu de înțeles, precum și mai multe hărți.

Ebraica «veche» este încă și în ziua de azi relevantă. Cititorilor de astăzi ai Bibliei evreiești (întreaga Sfântă Scriptură, nu doar Vechiul Testament) le stau la dispoziție alte două ediții alternative ale Noului Testament, și anume una modernă și alta în aramaica biblică (sau ebraica arhaică). «Ebraica arhaică» nu este însă doar aramaica biblică, ci și cea postbiblică a Mișnei. Franz Delitzsch a combinat foarte abil aceste două tendințe lingvistice în traducerea sa. Cei care preferă astăzi stilul «vechi» în comparație cu publicația modernă, scrisă într-un limbaj contemporan, sunt de părere că stilul «clasic» redă mai bine continuitatea cu Vechiul Testament. Această legătură strânsă de limbaj între cele două Testamente evreiești este realizată nu numai prin construcția frazei, ci și prin alegerea intenționată a anumitor cuvinte ieșite din uz la acea dată.

Dintre edițiile recente ale Noului Testament în limba ebraică, retipărite adesea în stilul «clasic», face parte și traducerea începută în anul 1877 de învățatul evreu Isaac Edward Salkinson (1820-1883), traducere care a fost publicată post-mortem în anul 1885. Ea a fost definitivată și prelucrată după moartea lui Salkinson de Christian David Ginsburg. Această ediție Salkinson-Ginsburg a Noului Testament evreiesc a fost prelucrată din nou de către eruditul Eric (Aharon) Grabe din Londra, Marea Britanie, pentru a se potrivi cu *Textus Receptus* (textul

majoritar, n.trad.) grecesc. Această ediție este astăzi larg răspândită într-un format bilingv. După aprecierea mea, dintre cele două traduceri «clasice» (Delitzsch și Salkinson-Ginsburg), redactarea lui Franz Delitzsch este mai bună. Această părere au împărtășit-o de altfel și profesorii Joseph Klausner și David Flusser, care între timp au plecat la Domnul.

Necesitatea unei ediții noi, exacte. Este o realitate faptul că în țara Israel, unde limba ebraică a fost revigorată, devenind o parte integrantă a vieții cotidiene, multe cuvinte au dobândit de-a lungul timpului semnificații diferite, îndepărtându-se definitiv de sensul inițial. Un exemplu relevant pentru acest proces este termenul «sarsor», care provine din Mișna și care odinioară a însemnat «mijlocitor» (Gal. 3,19-20; 1 Tim. 2,5; Evrei 8,6; 9,15; 12,24). Folosit astăzi chiar în contextul biblic, el poate dobândi conotații blasfemiatoare, și aceasta din cauză că acest termen definește, în cele mai multe cazuri, un intermediar între o prostituată și clientul ei. Revenind la rolul lui Mesia ca Mijlocitor între Dumnezeu și om, folosirea acestui termen nu mai este astăzi una recomandabilă. Cu toate că publicarea inițială a Noului Testament a lui Franz Delitzsch nu conține greșeli de traducere, este necesară o prelucrare atentă a textului din cauza dezvoltării dinamice a limbii în ultimele decenii. În «versiunea Neghev» a textului lui Franz Delitzsch, formulările învechite au fost intenționat modernizate, gramatica și vocabularul Vechiului Testament fiind însă păstrate în forma inițială. ■